

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Археографія з археографічною практикою нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 032 Історія та Археологія
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2024/ III семестр / 2 курс
Викладач	Крилова А.М.
Профайл викладача	http://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/krilova-alla-mikolayivna/
Контактний тел.	0987905595
E-mail:	
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3381 https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4505
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щочетверга, згідно графіку роботи кафедри історії та археології. <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Навчальний курс «**Археографія**» є невід'ємним складником системи підготовки викладачів історії за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр” і є необхідною складовою вивчення таких нормативних дисциплін», «Історія та культура України», «Етнографія» «Культура та побут народів Північного Приазов'я», «Історичне краєзнавство», «Історія слов'янських народів». Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення етапів та провідних тенденцій публікації писемних джерел з історії України.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання навчальної дисципліни «**Археографія з археографічною практикою**» є підготовка історика-професіонала, що володіє сучасними методами дослідження локальної історії, а також етапів та провідних тенденцій розвитку рідного краю.

Завданнями курсу є засвоєння необхідних для майбутнього спеціаліста обсягу й рівня знань, щодо основних проблем дослідження локальної історії.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі гуманітарних наук під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- Здатність діяти соціально відповідально та громадянські свідомо.

3. Фахові компетентності:

- Знання загальної діахронічної структури минулого;
- Критичне розуміння зв'язку між поточними подіями і процесами в минулому;
- Знання і повага до поглядів, обумовлених іншими національними або культурними особливостями;
- Аналіз документів. Пошук, розуміння та розміщення архівного матеріалу, історичний внесок та дискутування про минуле в політичному та культурному контексті.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

- Знати і володіти методологіями та проблемами, що відносяться до всіх основних хронологічних періодів історії, від історії стародавнього світу до новітньої.
- Формулювати тексти та короткі описи на основі сучасної (оновленої) історичної інформації, для викладання Історії від найдавніших часів світу до сучасності.
- Знання відмінностей історіографічних поглядів в різні періоди і в різних умовах, обізнаність про предмети і теми сучасних історіографічних дискусій.
- Знання методів і питань, характерних для різних напрямків історичного дослідження (економічні, соціальні, політичні, гендерні і т.д.), що можна продемонструвати шляхом читання, вивчення та звітування про, як мінімум, 5 важливих наукових праць на цю тематику.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин		40	50

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА КУРСУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
2	Тема 1. Науково-методичні засади підготовки археографічної публікації	Практичне заняття (4 год) Самостійна робота (5 год.)	1-9			1 день практики
2	Тема 2. Методика виявлення та відбору документів для публікації	Практичне заняття (16 год) Самостійна робота (20 год.)	1-9			2, 3, 4, 5 день практики

2	Тема 3. Методика відтворення та редагування тексту документів	Практичне заняття (8 год) Самостійна робота (12 год.)	1-9			6, 7 день практики
2	Тема 4. Методика археографічного оформлення та видання документів	Практичне заняття (12 год) Самостійна робота (18 год.)	1-9			8, 9, 10 день практики

7.2 Практичні заняття під час практики

Тема	Індивідуальне завдання
Тема 1. Науково-методичні засади підготовки археографічної публікації	<p>Поняття теми публікації. Значення вибору теми публікації історичних джерел для їх наукового і практичного використання. Вимоги до вибору теми. Обґрунтування актуальності і новизни теми публікації.</p> <p>Загальні правила та вимоги до публікації документів. Забезпечення джерелознавчої бази публікації. Визначення характеру публікації. Встановлення географічних і хронологічних меж публікації.</p> <p>Вибір типу видання документів. Наукові, науково-популярні та навчальні публікації документів. Визначення складу й форми публікації документів. Вивчення джерел та літератури з теми публікації. Складання плану публікації.</p>
Тема 2. Методика виявлення та відбору документів для публікації	<p>Значення виявлення та відбору документів в археографії. Організація евристичного пошуку. Вивчення бібліографічних посібників, архівних довідників, наукової літератури, періодики. Принципи виявлення документів для публікації в архівних фондах і колекціях (принципи історизму, вірогідності, об'єктивності, принцип тематичного і хронологічного взаємозв'язку документів). Виявлення типового та специфічного в подіях і явищах, відображених у документах.</p> <p>Особливості виявлення та відбору документів для різних типів і форм публікацій. Застосування методу зіставлення при відборі документів, визначення їх цінності та недоліків. Види співставлення. Проблеми відбору</p>

	<p>тексту документів давніх часів, особливості відбору документів нового і новітнього часів.</p> <p>Етапи роботи з текстом при доборі до публікації. Відбір документів до друку, його критерії. Варіанти документів і їх редакції.</p>
<p>Тема 3. Методика відтворення та редагування тексту документів</p>	<p>Принципи наукового опрацювання тексту документів. Етапи підготовки тексту до друку. Відтворення тексту документа, правила і прийоми його передачі. Вимоги до передачі текстів: виділення головного тексту, резолюцій і позначок. Основний текст і його варіанти. Способи виділення авторських позначок.</p> <p>Правила передачі загальноприйнятих скорочень, скорочених автором слів, нерозбірливих частин тексту тощо. Несправності тексту, методика їх усунення. Прийоми скороченого відтворення змісту документів: регести, ексцерпти, таблиці Методика передачі текстів, написаних іноземними мовами. Особливості передачі текстів різних епох. Редагування тексту рукопису як найважливіший елемент камеральної археографії. Основні вимоги до редагування рукописів документів. Наукове й літературне редагування рукопису.</p>
<p>Тема 4. Методика археографічного оформлення та видання документів</p>	<p>Інформаційний інструментарій публікації та його основні елементи – заголовок, легенда, науково-довідковий апарат. Значення археографічного оформлення документів. Види й елементи заголовків, вимоги до заголовка. Основні археографічні вимоги до позначення змісту документа. Принципи систематизації документів у виданні, її наукове значення. Контрольно-довідкові зведення (легенди). Функції легенд, їх окремих елементів.</p> <p>Наукове та практичне значення довідкового апарату документальних видань. Характеристика складових науково-довідкового апарату: передмови, приміток, коментарів, покажчиків, хроніки, карт, планів, схем, діаграм, додатків, бібліографії, списку скорочень тощо. Особливості науково-довідкового апарату у різних типах публікацій.</p> <p>Організація художнього та поліграфічного оформлення документального видання. Коректура рукопису майбутньої публікації</p>

7.3 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Методика виявлення та відбору документів для публікації	<p>Значення виявлення та відбору документів в археографії. Організація евристичного пошуку. Вивчення бібліографічних посібників, архівних довідників, наукової літератури, періодики. Принципи виявлення документів для публікації в архівних фондах і колекціях (принципи історизму, вірогідності, об'єктивності, принцип тематичного і хронологічного взаємозв'язку документів). Виявлення типового та специфічного в подіях і явищах, відображених у документах.</p> <p>Особливості виявлення та відбору документів для різних типів і форм публікацій. Застосування методу зіставлення при відборі документів, визначення їх цінності та недоліків. Види співставлення. Проблеми відбору тексту документів давніх часів, особливості відбору документів нового і новітнього часів.</p> <p>Етапи роботи з текстом при доборі до публікації. Відбір документів до друку, його критерії. Варіанти документів і їх редакції.</p>
Тема 2. Методика відтворення та редагування тексту документів	<p>Принципи наукового опрацювання тексту документів. Етапи підготовки тексту до друку. Відтворення тексту документа, правила і прийоми його передачі. Вимоги до передачі текстів: виділення головного тексту, резолюцій і позначок. Основний текст і його варіанти. Способи виділення авторських позначок.</p> <p>Правила передачі загальноприйнятих скорочень, скорочених автором слів, нерозбірливих частин тексту тощо. Несправності тексту, методика їх усунення. Прийоми скороченого відтворення змісту документів: регести, ексцерпти, таблиці</p> <p>Методика передачі текстів, написаних іноземними мовами. Особливості передачі текстів різних епох. Редагування тексту рукопису як найважливіший елемент камеральної археографії. Основні вимоги до редагування рукописів документів. Наукове й літературне редагування рукопису.</p>
Тема 3. Методика археографічного оформлення та видання документів	<p>Інформаційний інструментарій публікації та його основні елементи – заголовок, легенда, науково-довідковий апарат. Значення археографічного оформлення документів. Види й елементи заголовків, вимоги до заголовка. Основні археографічні вимоги до позначення змісту документа. Принципи систематизації документів у виданні, її наукове значення. Контрольно-довідкові зведення (легенди). Функції легенд, їх окремих елементів.</p> <p>Наукове та практичне значення довідкового апарату документальних видань. Характеристика складових науково-довідкового апарату: передмови, приміток, коментарів, покажчиків, хроніки, карт, планів, схем, діаграм, додатків,</p>

	бібліографії, списку скорочень тощо. Особливості науково-довідкового апарату у різних типах публікацій. Організація художнього та поліграфічного оформлення документального видання. Коректура рукопису майбутньої публікації
--	---

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$</p>
Практичні заняття	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого</p>

	<p>за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Заяць, Андрій Євгенович. Спеціальні історичні дисципліни. Зошит 1. Археографія : навч. посіб. / А. Є. Заяць; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: [б. в.], 2010. – 120 с.
2. [Яковлев С.О.] Археографія // Допоміжні історичні дисципліни: Короткий курс: Навч. посібник. – К., 1963. – С. 48-67.

Додаткова

1. Боряк Г.В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр «Археографічна україніка». Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи. – К., 1995.
2. Бутич І. Археографічна діяльність Володимира Антоновича // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 206-234.
3. Бутич І.Л. Література до історії української археографії // Історичні джерела та їх використання. – К., 1968. – Вип. 3. – С. 161-176.
4. Валк С.Н. Избранные труды по археографии. – СПб., 1991.
5. Валк С.Н. Советская археография. – М.-Л., 1948.

6. Верба І. Археографічна діяльність Н.Д. Полонської-Василенко // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 382-407.
7. Верба І.В. Олександр Оглоблин – архівіст та археограф (Київський та Львівський періоди) // Дніпропетровський історико-археографічний збірник. – Дніпропетровськ, 1997. – Вип. 1. – С. 239-254.
8. Видання Археографічної комісії й Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. 1988-1998 // Український археографічний щорічник. – К., 1999. – Вип. 3/4. – С. 714-741.
9. Видання державних архівних установ України. 1925-2000: Бібліогр. покажчик. – К., 2001.
10. Видання Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України за 1999-2002 роки // Український археографічний щорічник. – К.-Нью-Йорк, 2002. – Вип. 7. – С. 527-536.
11. Водотика С. Археографічна діяльність наукових товариств 1920-х років // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 94-103.
12. Водотика С. Михайло Грушевський і діяльність Археографічної комісії ВУАН // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 295-310.
13. Водотика С.Г. Михайло Грушевський і українська археографія 1920-х років // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (19-20 лист. 1996 р.): В 2-х ч. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 173-176.
14. Войцехівська І.Н. Проблеми археографії у творчості В.С. Іконнікова // Український археографічний щорічник. – К., 1999. – Вип. 3/4. – С. 50-55.
15. Ворончук І. Археографічна діяльність та історичні погляди І.П. Новицького // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 142-161.
16. Ворончук І. Роль М.Ф. Владимирського-Буданова в розвитку української археографічної традиції та архівної практики // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 111-121.
17. Всеукраїнська нарада «Українська археографія сьогодні: проблеми і перспективи» // Архіви України. – 1993. – № 1-3. – С. 10-15.
18. Гирич І.Б., Ляхоцький В.П. Археографічне опрацювання епістолярної спадщини українських громадських і політичних діячів кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. // Архіви України. – 1995. – № 4-6. – С. 81-88.
19. Гирич І.Б., Ляхоцький В.П. Видання україномовних епістолярних джерел кінця ХІХ – середини ХХ ст.: Метод. рекомендації. – К., 2000.
20. Глебова І. Археография: попытка определения дисциплинарного статуса // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 2005. – Вип. 7. – С. 58-92.
21. Грімстед П. Археографія в тіні імперської політики: Київська археографічна комісія та утворення Київського центрального архіву давніх актів // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 11-33.
22. Дашкевич Я. Львівська академічна археографія // Український археографічний щорічник. – К., 2002. – Вип. 7. – С. 55-67.
23. Дмитрієнко М.Ф. Археографічна робота в АН УРСР // Український історичний журнал. – 1969. – № 3. – С. 27-33.
24. Добрушкін Е.М. История отечественной археографии: Современные проблемы и задачи изучения. – М., 1989.
25. Добрушкін Е.М. О некоторых вопросах изучения терминологии и истории археографии // Археографический ежегодник за 1987 год. –

М., 1988. – С. 92-102.

26. Документальні пам'ятники: виявлення, учет, використання: Учеб. посібник / Под ред. С.О. Шмидта. – М., 1988.
27. Дубровіна Л.А. Українська рукописна книга як об'єкт кодикології та камеральної археографії // Український археографічний щорічник. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 59-70.
28. Едиційна археографія в Україні у XIX – XX ст.: Плани, проекти, програми видань / Відп. ред. П.С. Сохань. – К., 1993. – Вип. 1. – 230 с.
29. Ємець О. Археографічна діяльність І.М. Каманіна // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 168-178.
30. Журба О.І. Журнальний період становлення української археографії (Харківські журнали 10-20-х рр. XIX ст.) // Архіви України. – 2002. – № 1-3. – С. 55-73.
31. Журба О.І. Журнальний період становлення української археографії (Харківські альманахи 30-40-х рр. XIX ст.) // Архіви України. – 2003. – № 4-6. – С. 24-49.
32. Журба О. Київська археографічна комісія, 1843-1921: Нарис історії і діяльності. – К., 1993.
33. Журба О. Проблеми та перспективи дослідження діяльності Київської археографічної комісії // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 34-50.
34. Журба О.І. Становлення історико-археографічних досліджень у Новоросії та Херсонській губернії // Південний архів. Історичні науки: Зб. наук. пр. – Херсон, 2003. – Вип. 10. – С. 21-31.
35. Журба О.І. Становлення української археографії: люди, ідеї, інституції. – Дн., 2003.
36. Журба О. Теоретичні проблеми української археографії // Україна модерна. – К.-Львів, 2005. – Число 9. – С. 152-172.
37. Журба О.І., Абросимова С.В. Археографічна діяльність Катеринославської ученої архівної комісії // Український археографічний щорічник. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 34-47.
38. Зимин А.А. Методика издания древнерусских актов. – М., 1959.
39. Ісаєвич Я.Д. Українська археографія в XVII – XVIII ст. // Історичні джерела та їх використання. – К., 1964. – Вип. 1. – С. 174-188.
40. Історія української археографії: Персоналії / За ред. Г.В. Боряка. – К., 1993-1996. – Вип. 1-4.
41. История советской археологии: Учеб. пособие: В 6 вып. / Под ред. М.С. Селезнева. – М., 1966-1967.
42. Капраль М. Археографічна діяльність Михайла Грушевського у львівський період життя (1894-1914) // Михайло Грушевський і львівська історична школа: Матеріали конференції (Львів, 24-25 жовтня 1994 р.). – Нью-Йорк-Львів, 1995. – С. 166-173.
43. Капраль М.М. Археографічна комісія Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові // Український археографічний щорічник. – К., 1999. – Вип. 3/4. – С. 56-76.
44. Каштанов С.М. Актовая археология. – М., 1998.
45. Каштанов С.М. О предмете и объекте археологии (Некоторые замечания по поводу статьи В.П.Козлова) // Отечественные архивы. – 2002. – №3. – С.59-64
46. Ковальчук О. Особливості археографії в першій половині XIX ст. // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 2006. – Вип. 8. – С. 133-141.
47. Ковальчук О. Роль археографії й джерелознавства у формуванні політичних стратегій суспільства (період романтизму) // Південний

- архів. Історичні науки: 36. наук. пр. – Херсон, 2006. – Вип. 21. – С. 7-13.
48. Козлов В.П. Направления и формы собирания письменных источников в России в конце XVIII – первой четверти XIX вв. // Археографический ежегодник за 1987 год. – М., 1988.
 49. Козлов В.П. Российская археография в конце XVIII – первой четверти XIX века. – М., 1999.
 50. Козлов В.П. Теоретические основы археографии с позиций современности // Отечественные архивы. – 2001. – № 1. – С. 10-33.
 51. Козлов О.Ф. Классификация или типология документальных изданий? // Издание исторических документов в СССР: Сб. науч. тр. – М., 1989. – С. 23-39.
 52. Корнева И.И., Тальман Е.М., Эпштейн Д.М. История археографии в дореволюционной России. – М., 1969.
 53. Королев Г.И. Иностранные интерпретации статуса теории и методики издания исторических источников // Археографический ежегодник за 1989 год. – М., 1990. – С. 38-49.
 54. Кудрявцев И.И. Некоторые вопросы археографической культуры документальных изданий 90-х годов // Отечественные архивы – 1999. – № 5. – С. 12-17.
 55. Литвак Б.Г. Археография и историческое исследование // Археографический ежегодник за 1992 год. – М., 1994. – С. 3-10.
 56. Маврін О. Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського Національної Академії наук України // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2005. – Т. 13. – С. 163-165.
 57. Матеріали Ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії (Київ, Седнів, 18-21 жовтня 1993 р.). – К., 1997. – 426 с.
 58. Матяш І.Б., Папакін Г.В. Видавнича діяльність архівних установ // Нариси історії архівної справи в Україні. – К., 2002. – С. 581-586.
 59. Нестерович Ю.В. К вопросу о предмете археографии и типологии документальных публикаций // Отечественные архивы. – 2002. – №3. – С.64-66.
 60. Оснач В.С. Семінар з питань археографії // Архіви України. – 1995. – № 4-6. – С. 122-124.
 61. Папакін Г.В. Діяльність Археографічної комісії ЦАУ // Нариси історії архівної справи в Україні. – К., 2002. – С. 390-398.
 62. Папакін Г. Розвиток архівознавства і документознавства в Національній Академії наук України: науково-інформаційна та редакційна діяльність Інституту рукопису та Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (1992-2005) // Архіви України. – 2005. – № 5-6. – С. 23-31.
 63. Папакін Г. Розробка теоретичних питань української археографії в діяльності Археографічної комісії ЦАУ УСРР (1929-1930 рр.) // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1996. – Т. 1. – С. 53-61; К., 1999. – Т. 4. – С. 72-76.
 64. Папакін Г. Традиції Київської археографічної комісії у діяльності Археографічної комісії Укрцентрархіву (1928-1932) // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 123-135.
 65. Передача текстів документів і пам'яток: Метод. рекомендації за матеріалами наук-метод. наради, квітень 1990 р. / АН УРСР, Археографічна комісія та ін. – К., 1990.
 66. Поздеева И.В. Комплексные археографические экспедиции: цели, методика, принципы организации // История СССР. – 1978. – № 2. – С. 103-115.

67. Поздеева И.В. Полевая археография: некоторые проблемы практики и теории // Вопросы истории. – 1986. – № 7. – С. 17-32.
68. Правила издания исторических документов в СССР. – М., 1990.
69. Прилепішева Ю.А. Археографічна діяльність архівних установ // Нариси історії архівної справи в Україні. – К., 2002. – С. 492-510.
70. Прилепішева Ю.А. З історії підготовки міжреспубліканських та міжнародних збірників документів (кінець 50-х – початок 80-х рр.) // Архіви України. – 1998. – № 1-6. – С. 93-102.
71. Прилепішева Ю.А. Участь українських археографів у вдосконаленні нормативної бази публікації документів ДАФ СРСР (1946-1991) // Архіви України. – 1999. – № 1-6. – С. 82- 100.
72. Пушкарев Л.Н. О предмете, методе и задачах археографии // Советские архивы. – 1976. – № 1. – С. 75-80.
73. Радзивілл О. Археографічна діяльність В.С. Іконнікова // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 234-244.
74. Радянські видання документальних матеріалів з історії України (1917-1968): Бібліогр. покажчик. – К., 1970.
75. Ржеутський В.В. Археографічна діяльність та джерелознавчі праці І.П. Крип'якевича // Південний архів. Історичні науки: Зб. наук. пр. – Херсон, 2002. – Вип. 8. – С. 59-68.
76. Савенок Л. Український історик і археограф Віктор Романовський // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 334- 349.
77. Савченко М. З історії археографічної практики академічних і архівних установ України повоєнних років // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 79-81.
78. Селезнев М.С. Документальная публикация как историко-археографическое понятие // Отечественные архивы. – 1992. – № 3. – С. 31-37.
79. Селезнев М.С. Текстология и ее роль в советской археографии: Учеб. пособие. – М., 1977.
80. Советская археография в период развитого социализма. 1960-1980 гг.: Учеб. пособие. – М., 1983.
81. Современные проблемы советской археографии (к итогам дискуссии в журнале «Советские архивы» // Советские архивы. – 1979. – № 6. – С. 3-10.
82. Софинов П.Г. Из истории русской дореволюционной археографии: Краткий очерк. – М., 1957.
83. Сохань П.С. Археографічна робота в Україні: проблеми і перспективи // Вісник Академії наук України. – 1993. – № 6. – С. 49-55.
84. Сохань П.С. Стан і перспективи розвитку української археографії // Український археографічний щорічник. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 9-18.
85. Сохань П.С. Українська археографія та джерелознавство: здобутки, проблеми, перспективи// Пам'ять століть. – 2001. – № 2. – С. 11-19.
86. Степанский А.Д. Археографическая база и археографический фонд исторической науки // Советские архивы. – 1991. – № 1. – С. 41-44.
87. Степанский А.Д. Археография: термин, объект, предмет // Отечественные архивы. – 1996. – № 3. – С. 16-25.
88. Степанский А.Д. Развитие отечественной археографической мысли в 1990-е гг. // Вестник архивиста. – 1999. – № 4/5. – С. 214-226.
89. Страшко В. Правила передачі тексту кириличних документів XVI – XVIII ст. дипломатичним і популярними методами та рекомендації до застосування цих правил у виданнях наукового і науково-популярного типів ГАУ України: Проект. – К., 1992.

90. Теоретические основы археографии с позиций современности: Материалы дискуссии. – М., 2003.
91. Українська археографія: Сучасний стан та перспективи розвитку: Тези доп. респ. наради (грудень 1988 р.). – К., 1988.
92. Хевролина В.М. К вопросу о термине «археография» // Советские архивы – 1978. – № 2. – С. 51-55.
93. Хмарський В.М. Внесок Одеського товариства історії та старожитностей у становлення археографії на Півдні України // Дніпропетровський історико-археографічний збірник. – Дніпропетровськ, 2001. – Вип. 2. – С. 351-380.
94. Хмарський В.М. З історії розвитку археографії на Півдні України: Аполлон Скальковський// Записки історичного факультету Одеського університету. – Одеса, 1998. – Вип. 6. – 318 с.
95. Черных В.А. Еще раз об объекте и предмете археографии // Отечественные архивы. – 2001. – № 3. – С. 24-28.
96. Черных В.А. О предмете археографии и ее месте в кругу смежных научных дисциплин // Советские архивы. – 1976. – № 6. – С. 46-53.
97. Чугаев Д.А. Археография и источниковедение. – М., 1969.
98. Шмидт С.О. Археография. Архивоведение. Памятниковедение: Сб. ст. – М., 1997.
99. Шурляков С. Археографічна діяльність В.Л. Модзалевського // Матеріали ювілейної конференції, присвяченої 150-річчю Київської археографічної комісії. – К., 1997. – С. 354- 365.
100. Эпштейн Д.М. История археографии дореволюционной России (период капитализма): Учеб. пособие. – М., 1979.
101. Эпштейн Д.М. Советская археография в период построения социализма. 1917 – середина 1930-х гг.: Учеб. пособие. – М., 1980.
102. Ювілейна наукова конференція «Київська археографічна комісія: історія, спадщина, традиції» // Архіви України. – 1993. – № 4-6. – С. 67-69.
103. Яковлев С.О. Українська радянська археографія. – К., 1965

13.Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://archeos.org.ua/>

<http://history.org.ua/uk>

<http://ponjatija.ru/taxonomy/term/5147>